

ditu & visu cognoscenti erant admirationi, reperiri ullam Naturam humanam tam robustam, ut tantam torturam tam diu tolerare queat. Exin patescit, chymica æquè ac vegetabilia, præsertim si lues radicata, non semper morbo Gallico debellando, esse sufficientia, & si opus, in promptu (id jam lippis & tonforibus notum) commemorare multa exempla eorum, in quibus cura inconstans, quin non unâ vice, in uno eodemque subjecto, recidivâ secuta, ut nullam etiam prærogativam habere videantur, quo minus virus gallicum revirescat, quin relictâ mi-

nimâ uliginis portiuunculâ, sensim latius serpat, & recidivâ occasionem præbeat, Exin Hieron. Mercurialis toti Europæ cognitus Medicus, asseverare non dubitat, luem Gallicam dare inducias, non pacem stabilem, cum sapius multorum annorum decursu, demum restitescat. Exin sponsores illi jactabundi jure meritoque falsitatis coarguendi & ipsa *in re* convincendi. Eâ de causâ defunctis illis authoribus, & ob violentam Hermeticorum operationem, Chymicis eliminatis, vegetabilia denuò in usum sunt revocata.

De Scabie.

OBSERVAT. I.

Uidam Officialis Jheriffen/psora perversâ chronica, scabie liccâ crustosâ totum corpus occupante, laborans, suspectus de infectione leprosa, ideoque Ultimam ad explorandum ablegatus, inspectioni subjectus etsi dignus visus, ut à consortio humano separatus, in leprosorium amandaretur, cum autem percontarer, utrum aliquam tentare curam vellet & sumptus impendere, affirmavit, obtestando ad quidvis expectiendum se benevolum: rescripsi ipsius Generosis, ut præviis purgationibus massâ sanguinea à salis,

deustis & corruptis humoribus depurata, & venæsectione administrata ad eventilandum, post in acidulas Iberkingenses ablegaretur, eas per dies 14. potando, deinde per tres septimanas balneando: siquidem ista cura ex voto non succederet, tum ipsum sine ulla tergiversatione, in leprosorium fore relegandum.

Seq. à me sunt præscripta:

℞. Conf. Ham. ʒiij. El. ros. mes. ʒiij. syr. ros. sol. dialer. a. ʒij. dec. fl. & fr. cum sol. sen. ʒiij. f. p.

Venæsectio Epatica. Ad ulteriorem mundificationem sanguinis,

℞. R. cich. enul. Garyo. a. ʒij. herb. abs.

abf. rom. card. b. cent. min. hyll. cuic. tulisse referebat, & tandem accedat. ur. a. p. i. fol. sen. fl. 3x. agac. dente usu acidul. predicto modo, tro. Jalap. a. ʒiij. Rhab. ʒiij. dact. se- plenarie fuit restitutus, ultra 4. jam best. a. ʒb. gal. ʒj. f. sac. pro mens. vini. annos nulla recidiva. quart. b. pro vice. Sibi optime con-

OBSERVAT. II

*Cucurbitularum cum scarificatione usus in scabie**proficuum.*

Quantoperè exorbitent Medici Itali & Galli, non tantum in Venæsectione, sed & in cucurbitularum per scarificationem applicatione, copiosum sanguinem emittendo, uno atque altero notabili exemplo libet manifestare. Cum quidam Patricius Ulm. Genævæ linguæ Gallicæ addiscendæ causâ commoratus, Scabie infectus, consilio Medicorum unâ vicè 18. cucurbitulæ, in diversis corporis extremis partibus affixæ.

adhuc cæcibus, Venetiis Mercurio addictus, Scabie inquinatus, Medicorum suâsu, ipsi 24. cucurbitulæ admotæ, auritus ego sum testis, ex ejus ore percipiens, & ambo felici successu, à spurcicie illâ immunes redditi.

Etsi curæ illæ ad nûtum ac votum, non mirus si quispiam Medicus consimiliter medendi processum apud nos instituere attentaret, morbo Bellorephontæo agitari judicaretur, nec ullum obsequium sperandum.

Cum Dn. Marcus Müllerus Ulm.

OBSERVAT. III.

*Curæ ex lignis sudorifera scabiosis quàm sint**noxie.*

Quidam Studiosus Ulm. totius Scabie siccâ infectatus, cum & corporis constitutio calidior obtigisset, in nosodochio gallico curæ subiectus, cui Medicus tum illic ordinarius talia præscripsit remedia.

4. aq. dec. ad med. pro haustu sudor. Resid. aff. aq. lb. 4. dec. ad med. pro potu.

Cum ista cura voto non responderet, ad validiora saltum fecit.

ʒ. R. chin, f. i. paril. a. ʒvi. lig. fallâfr. R. rhod, cich. scurzon. a. ʒj. Infund.

Primo: ʒ. R. chin, ʒiij. Inf. lb.

Infund. in aq. lb. 12. dec. ad consump.
3. part.

Ab ista infausta & insipiente curâ,
miser ille æger in toto corpore adeo
inflammatus, ut à curâ desistendum,
& acerbam traducere vitam sit co-
actus. O quam infortunati ægri, qui-
bus contingit incidere in manus Me-
dicorum, tam inconsideratè procedentium. Si in decocto Chinæ justa
proportio ad aquam observata, su-
mendo ℥j. vel ℥iib. aq. lb. 12. fortas-
sis curâ innoxia: cum Hercules Sa-
xonia insignis practicus Patavinus
referat, in lue Gallicâ curandâ, sibi
experimento cognitum, si R. chinæ
ultra ℥ij. infund. in aq. lb. 12. dec. ad
consump. 3. part. magnam *pur-*
puris internam concitavit. Sed
Medicus prædictus accepit R. chin.
℥iib. & aq. lb. 4. tantum decoq. ad
med. Cum nihil proficeret, ascen-
dit ad duplo fortius & calidius de-
coctum.

Casus ille ab improvidentiâ cau-
satus, Medicis præsertim junioribus
albo calculo est notandus pro cau-
tela, & incitamento, ad circumspe-
ctius agendum.

Quin in aliis etiam psoricis & le-
prâ Græcorum defædatis, tam in-
faustum curæ eveniunt observare

contigit, licet non tantus calidiorum
excessus commissus, haud abs re, vel
unicum adhuc casum memorabilem
annectere.

Cum antè complures annos præ-
fectus carceris Ulm. psorâ perversâ
ad lepram Græcorum inclinante, in-
quinatus, inspectioni subiectus, in
leprosorium relegatus, aliquandiu
ibi detentus, ex gratiâ Incl. Senatus
in domum Gallicam ad medican-
dum est translatus, ibi per medica-
menta chymica sæpius evacuatus,
succedente decocto lig. Sancti cum
sarl. paril. in haustu sudorifero etiam
antimonio diaphoretico mixto, ad
copiosius sudoris elicium. Sed qua-
lis exin fructus? Non modo nihil le-
vaminis subsequutum, quin malum
triplo deterius redditum, magno in
totius corporis cute ardore & rubo-
re concitato, ut cancro elixo similis
appareret, idcirco denuo in leproso-
rium amandatus, & ibidem post tri-
mestrem moram, è vivis est subla-
tus. Cum affectus illi ex calidâ &
siccâ Epatis *duroge* proveniant,
quid miri, si ex calidiorum admini-
stratione magis effervescant, succe-
dente majori atrabiliorum humo-
rum deustione. O felicem, quem
aliena damna reddunt cautiorem.

OBSERVAT. IV.

PRO Nob. Juvene Truccesio Alfa-
to scabioso.

℞. Tereb. lot. ʒj. ros. ℥2. but. rec,

℥j. suc. limon. ʒx. ol. ros. ℥j. vit. i. o.
sulph. vivi. ʒij. lith. ʒiij. incorp. instar
nutriti,

OBSER-

OBSERVAT. V.

IN Scabie sicca & serpig, plurimum
confert, ℞. Ung. al. camphor. ʒʒ. ol. Tart.
ʒʒ. vel plus.

OBSERVAT. VI.

IN Scabie sicca cum pruritu Viri
Senatoris Ulm. etiam balneis fru- ℞. Ung. d. lith. ʒij. d. plumbo.
straneis, Scarif. cum cucurb. apl. ʒij. M.
Etiam aliis contulit.

OBSERVAT. VII.

UXor Civis Ulm. fædâ Scabie sic- ℞. Ung. al. camph. ʒij. Mer. dulc.
câ in facie rest, ʒʒ. vel plus M. in mort. marmor.

OBSERVAT. VIII.

De Serpigne humidâ longè lateque grassante.

QUædam Virgò plebeia 24. an- in cassum adhibitis, sequenti un-
norum corpulenta, diu serpigne guento, præviâ corporis convenien-
humidâ & fluidâ infestata, sub alâ ti purgatione, est liberata.
dextrâ incipiente, & sat amplum ℞. Ung. d. litharg. diapomphol.
spacium pectoris occupante, ichore a. ʒij. ol. Tart. ʒij. M.
seroso ac pruriginoso stillante, aliis Egregiè contulit.

OBSERVAT. IX.

CUM quidam Secretarius totius D. Minder. ʒij. ung. d. Litharg. ʒij.
Scabie sicca molestatus, in acidu- ol. Tart. ʒʒ. M.
las Gøppingenses profectus, bal- Egregiè contulit. Id in psoricis
neando & potando, menstrui spa- affectibus, præsertim si calidior &
cio, nihil profecisset, consilii causa sicca dyscrasia præsens, & pruritus
me accessit, cui ordinavi molestus, multis aliis, ob singularem
℞. Ung. contra Scabiem puero- *viscous*, præferendum & tutissimum
rum Augustan. ʒʒ. vng. de liquirit. judico.

OBSERVAT. X.

PRO Scabie in facie. ℞. Ung. diapomph. ʒij. d. plumbo. ʒj. Mer. dulc. ʒj.
M. vel ʒʒ.

Dd

OBSER-

OBSERVAT. XI.

PRO facie fædâ Viri Ulm. Prius assumpt.
 ℞. Ung. d. plumbo, ꝑvi. albi ℞. Pil. d. fum. ꝑij. coch. aggr. a. ꝑj.
 camph. d. lith. a. ꝑij. M. diagr. præp. gr. 3. cum aq. fumar. 27.

OBSERVAT. XII.

PRO capite crustoso. ℞. Ung. pomad. ꝑij. Mer. dulc. ꝑß. M. in mort.
 marmor,

OBSERVAT. XIII.

PRO Illustri puella facie fædâ, la- ℞. Ung. Rol. ꝑß. intrig. Gal. ꝑij.
 cteâ crusta, admitigandam acrimuc. sem. cyd. ex aq. plant. ꝑj. M.
 moniam & fervorem.

OBSERVAT. XIV.

UXOR Civis Ulm. primarii & per hyss. anth. citrar. chamæd. a. p. i. fol.
 aliquot annos caput tineotum sen. f. f. ꝑj. agar. tro. ꝑij. Rhab. ꝑij.
 fædis crustis obductum habens tandem meo obsequens consilio, fuit turb. al. ꝑiß. gal. ꝑij. f. fac. pro mens.
 restituta, jam ultra 20. annos salva. hydromel. ad cristal. tart. ꝑiß.

Prius corpore depurato à sâlsis humor. Cura sudorif.
 ℞. Rad. sarf. paril. ꝑij. lig. f. ꝑ2.
 Chin. ꝑß. aff. aq. lb. 12. inf. h. 24. dec.
 ad med. f. h. sudor. Resid. aff. aq. lb.
 ꝑj. M. p. f. quib. ꝑiß. aur. coch. a. 12. dec. ad consump. 3. part. in fine ad
 ꝑj. Ex. cath. ꝑiß. cum aq. beton. 27. pass. min. mund. ꝑ2. liquir. ꝑij.
 Post: ℞. R. pol. q. ꝑij. fænic. petros. eryng. an. ꝑij. herb. beton. abs.

OBSERVAT. XV.

*De fœminâ capite Tineâ siccâ totaliter obductâ, cum
 totius corporis Scabie.*

QUædam fœmina pagana subdita leprosa habita, exin Ulmam ablegata ad explorandum, inspectione peractâ, talis censura Dn. Præfecto erat transmissa. Illam ob tam terribilem aspectum & malum contagiosum, in contubernio sanorum haud tolerandam, eò magis cum sit muliercula pauper-

paupercula, omnibus præsi-
diis destituta, si sumptus suppetere-
nt, ad suscipiendam convenientem curam,
faciendum periculum, si ea frustra-
nea, tum è consortio humano exter-
minandam, & in leprosorium aman-
dandam. Accepto & perlecto meo
rescripto, illa denuo cum literis
Præfecti ad me venit, quibus meum
requiritum consilium ad ordinanda
remedia proficua.

Primo ad corpus à spurcie hu-
morum serosorum ac corruptorum
ac deustorum depurandum præscri-
pta potio lax.

℞. Confect. Hamech ʒv. syr. ros.
sol. diafer. an. ʒvi. dec. fl. & fr. cum
sol. sen. ʒiib. f. p.

Post pro Timeâ crustosâ totum
caput obsidente abigendâ.

℞. Lapatii acuti cum toto fumar.

malv. a. m. i. fabarum excort. m. ℞.
furfurum. m. i. decoq. in lix.

Quo per aliquot matutinas caput
elotum dehinc. seq. unguento illi-
tum.

℞. Tereb. aq. ros. lot. ʒx. ung. ros.
ʒiib. M.

Elapso octiduo, ad me rediens,
mihi ostendit caput denudatum, id
totum purû apparuit, ne minimum
residui, de Timeâ. Tam subitus &
insperatus remediorum illorum ef-
fectus erat mihi admirationi, eò ma-
gis cum ægra referret, odorem un-
guenti penetrantis, se perquam diu,
in ipso ore sensisse. Exin ad Scabiem
arcendam, in Acidulas Goppingen-
ses profecta potando & lavando
perrexit, cum per mensem illic mo-
rata, ad me reversâ, se spectandam
præsentavit, ab omni immunditie
& sorditie immunis apparuit.

OBSERVAT. XIV.

*Questio decisa, utrum carnis ovina, esus si oves scabie
infecta, innoxius,*

Questio & controversa inter la-
tinos & alutarios orta, utrum car-
nis ovina esus, si oves Scabie infe-
ctæ, homini sit innoxius, illis affir-
mantibus, his autem negantibus, ita
fuit decisa, rejectâ illorum opinio-
ne velut erroneâ, horum autem as-
sertione tanquam rationi consenta-
neâ comprobata. Etenim si pellis

Scabie inquinata, caro itidem impu-
ra est æstimanda, cum fons & causa
effectrix massæ sanguineæ statuenda,
ipsum Epar, si id rectè dispositum,
ac temperatum, sanguinem pro-
bum ac laudabilem solet progene-
rare, sin verò devertat ad ullam in-
temperiem, præsertim calidiorem &
sicciozem, vel pravâ sit infectum

D d 1

quali-

qualitate, exin vitiosi ac corrupti humores pullulare in proclivi est, quos Natura cum ad nutritionem inepti sequestrare & à massa sanguinea separare consuevit, eos per venas velut tubulos, à centro ad circumferentiam, propellens. Cum igitur ovis scabiosa, facilis conjectura, sanguinem in venis insimul pravis humoribus inquinatum, qui ex venis capillaribus extillantes, se in carnem & cutim insinuantes scabiem concitant, cum regulæ illæ philosophicæ perquam verè: qualis causa, tale causatum: qualis materia, tale materiatum: quale alimentum, tale alimentatum: exin à pravo sanguine, caro haud proba provenire potest & consequenter talis caro insalubris, varia morborum genera causare solet. Et si quoad externam speciem, scabies in exteriori cute, tantum hæere exi-

stimari queat, sed rationi consonum, cum vitiosi humores in venis collecti & coacervati, dum Natura copiâ & malâ qualitate irritata eos propulsat, & ad extimam cutim deponit, cum pelle, ipsam etiam carnem contaminatam. Id quod ipsa quoque *avrovia* ostendit, dum alutarii, excoriantes oves scabiosas, carnem admodum tumidam & ichorosam, serosis humoribus inquinatam depræhenderunt, corruptelam indicantem.

Et si verò interdum contingat, ut oves per causam externam & contagium inficiantur, non diu autem scabies in solâ cute hæret ac subsistit, sed ulterius grassatur & interius serpit, ut sensim ac pedetentim, ipsa etiam massa sanguinea, labem concipiat.

De Tumoribus, OBSERVAT. I.

Genæ dextra ex calidâ defluxione resolutus.

Um Uxor Dn. Johan. Clausii, mercat. Ulm. ingenti dolore capitis & immenso tumore Genæ dextræ, à calidâ defluxione molestata adeo ut ægrè jusculum deglutire potis, aliorum conjectura, & etiam mea censura,

videbatur adesse apostema seu abscessus, cum malum jam durasset per octiduum, in vigore ac summo statu consistens, ut ob doloris vehementiam, vix amplius tolerandum, tum demum me accersiri curavit. Ad demulcendum dolorem capitis, totum pericranium inunctum ung. Alabastr.